The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

సంవత్సర చందా రూ ౭
అర్ధ సం॥ ,, ౩-౧౨-౦
విడిప్రతిక ౦-౧-౬

103334
హైదరాబాదు దక్కన్
Golconda Patrika. Hyderabad, Dn.

ఒకసారము తిరుగి పత్రికపత్రిక కోరిన వెలకు పరిపంపబడదు.

సంపుటము ౭ } శా. శ. ౧౮౫౪ అంగీరస నామ సం॥ర భాద్రపద శు॥౧౦ శనివారం 10-9-32 { సంచి ౩౬

హైదరాబాదు రాష్ట్రమున పొగాకు పంట

అయ్యా!

తమ ౩-౯-౩౨వ తేది పత్రిక ప్రథమపుటలో పొగాకుపంటను గురించి శ్రీ నైజాము ప్రభుత్వము వారిచే నియమింపబడిన శ్రీయుత జె. సి. పయర్స్‌గారి వ్యాసమున కనువాదమును జూచితిని. పొగాకు సాధారణముగ ప్రతివారును ఉపయోగకరమైన నిత్యవస్తువుగా గన్పట్టుచున్నది. పొగాకు చుట్టలు, బీడీలు, సిగరెట్లు, ముక్కుపొడిని, నోటిలో నుంచుకొని నములుటకు, తాంబూలములో సేవించుటకు, ఉపయోగమైన వస్తువు.

ఇట్టివస్తువు గొప్ప క్షేత్రము పంటచేతను ఎక్కువ మన్నుచేతను బలపరచిన భూములలో ఎకరము ౧కి ౫౦౦ పౌనులవరకు పొగాకుపంట పండును. మన దేశములో పండెడి పొగాకు శ్రేష్ఠమై విస్తారముగా నున్నను విదేశములనుండి పొగాకు మనకు దిగుమతియగుచుండుట మనదురదృష్టము. ఇక్కడ మనము పండించెడి పొగాకు రంగు పొగాకు పండెడి భూములరంగునుబట్టి పంటకు వాడెడు ఎరువును వీటిని బట్టి రంగుమారుచుండును. దళసరిగ నలుపురంగు గలదై యుండు పొగాకు ముక్కుపొడికి, నములుటకు పనికివచ్చును. లేతవర్ణముగలిగిన ఆకు చుట్టలకు నోటిలో నములుటకు తాంబూలములో సేవించుటకు రుచికరముగ నుండును. పొగాకుతోటలు కోయునపుడు చెట్టు అనుగుణ పండి ఎండిపోయిన గులాబి ముఖ్యముగా బీడీలకు సిగరెట్లకు పనికివచ్చును. సిగరెట్లకు బీడీలకు విలువలేని ఘాటులేని చప్పటి పొగాకు మాత్రము కావలసియుండును. ఈ నైజాము రాష్ట్రములో పొగాకు పండించువిధానము కూరగాయలకు పూర్తిగా తెలియదు. అందుచే శ్రేష్ఠమైన పొగాకు పండించ లేకున్నారు. కృష్ణాజిల్లాలో పండించు పొగాకు ముఖ్యముగా గ్రామములలో ఎకరము ౧కి ౫౦౦ పౌనులు పండును. పౌ ౧కి అర్ధణా పాయువరకు ఖరీదు యగుచున్నది. కనుక ఎకరమునకు నికరాదా

యము పాలీన [illegible] రూపాయలు వచ్చుచున్నవి గుంటూరుజిల్లా [illegible] గ్రామములో పండిన పొగాకు ఎకరమునకు [illegible] పౌనులు పండును. పౌను ఒకటికి ముప్పావులావరకు ఖరీదున్నది. ఎకరమునకు నికరాదాయము [illegible] రూపాయ వరకు వచ్చుచున్నది. ఇట్టి శ్రేష్ఠమైనపొగాకులు మనదేశ [illegible] ప్రాంతములలో [illegible] యంతయో [illegible] దు. ఈ మధ్య అస్ట్రేలియానుండి పొగాకుపండించు నిపుణులు [illegible] గ్రామమునకు వచ్చి పొగాకుపంటను చూచిపోయియుండిరి. [illegible] [illegible] హైదరాబాదు పట్టణమునకు పొగాకుతెచ్చుకొనివచ్చి [illegible] సంవత్సరములుగ వ్యాపారముచేయుచున్నారు. హైదరాబాదు రాష్ట్రములో [illegible] పొగాకు పంట విరివిగ [illegible] ఎక్కువసారవంతమైన భూములుండటవలన రయితు లెక్కువలాభమును తీయుటకు సదుపాయములున్నవి. పొగాకుపైని యొకేచోట [illegible] చేయుటవలన [illegible] శ్రేష్ఠమైన [illegible] పొగాకు [illegible]. [illegible] దేశములలో పొగాకుపైని [illegible] తెలిసిన [illegible] [illegible] లో [illegible] విదేశీయ ఎరువులు [illegible] పొగాకుపంట [illegible] యోగించుటకు [illegible] మనదేశీయులకు లాభకరమైన సంగతికాదు. [illegible] కేవలము భూసారము [illegible] ఎరువులయొక్క [illegible] శ్రేష్ఠమైన పొగాకు [illegible] దీని [illegible] విదేశీయ ఎరువులు [illegible] పరములేదు. [illegible] లలో [illegible] యుం చి పొగాకు [illegible] పొగాకును తీసుకొనివెళ్ళి సిగరెట్లు బీడీలు తయారు చేసి [illegible] అమ్ముచున్నారు.

పొగాకుపంటకు భూములు

ఎఱ్ఱచెక్క గలిగిన యిసుకనేలలు [illegible] నేలలయందు మిగుల శ్రేష్ఠమైన పొగాకు [illegible] పండించుటకు [illegible] పొగాకుపంట [illegible] పొడికి [illegible] [illegible] తాంబూలమునకు [illegible] శ్రేష్ఠమైన [illegible] ఘాటుగలిగి [illegible]. [illegible] యందు [illegible] [illegible] పనికివచ్చును. [illegible] [illegible] బట్టిన్ని [illegible] బట్టిన్ని [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకుపైని [illegible] [illegible] పైని వేసి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పొగాకు [illegible] వెడల్పు గలిగి [illegible], [illegible] [illegible] పొగనాటులు [illegible] [illegible] అశ్వయుజ మాసారంభమున పోసి మార్గశిర మాసమున పొగతోటలు వేయుటకు తగినకాలము. బీడీలకు సిగరెట్లుకు పనికివచ్చు గుల్లపొగాకు అనగా పొగచెట్టు అనుగుణముగ [illegible] పోయినచో [illegible] పనికివచ్చుటవల్ల పౌను ఒకటి అ[illegible] వెలగలిగి యుండును. పొ[illegible] [illegible] బీడీలు అ[illegible] బీడీలు సామాన్యముగ ప్రతివారును చుట్ట [illegible] ప్రస్తుతము మనదేశములో అనాదినుండి [illegible] [illegible] వచ్చినవి [illegible] [illegible] [illegible] అనుభవముచేత [illegible] [illegible] వెడల్పు [illegible] [illegible]

ఎరువులు

[illegible] పశువుల ఎరువులు [illegible] పొగాకు మంచిరకము. పండించలేమని ఖండితముగా చెప్పగలము. పశువుల పెంట గొఱ్ఱె మేకల పెంట ఎరువులున్న వేసి బలపరచిన భూములలో పొగాకు కంటె తక్కువరకముల పండును. అవి జీవాఎరువులు [illegible] విదేశీయుల [illegible] తోటలలో పశువుల గొఱ్ఱెల మేకల పెంట ఎరువులున్న వేసి బలపరచిన మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన పొగాకు మనము పండించుచున్నాము. అవులు! ఎద్దు, గేదెలు, [illegible] పెంటచే బలపరిచిన నల్లభూములలోని పొగాకు మంచిదిగ [illegible] ఉండును. మేకల గొఱ్ఱెల పెంట గట్టిన పొలములలో పొగాకు మిగుల మాటుగనుండును. పొగతోటకు తీపియగు ఎరువులు [illegible] మిగుల శ్రేష్ఠము పొగమొక్కలను [illegible] అనిర్వచనీయము [illegible] పొగాకు శ్రేష్ఠమైనదగు [illegible] ౧౦ లేక ౧౫ బండ్ల ఎరువును వేసి పొగతోటలు బలపరచిన చాలును [illegible] ఎన్నవలెను [illegible] పొగతోటలు వేయకముందు [illegible] పొగతోటలు మన్నవలెను. పొగతోటలలో కలుపులేనట్లు [illegible]

పొగనారు పెంచుట

[illegible] పొగనారుపెంచిన [illegible] తోటలు వేయవలెను [illegible] వేళ్లు తెగిపోవును [illegible] వృద్ధిగ పెరుగును [illegible] పొగనారు పెంచిన [illegible] వేళ్లను [illegible] తెగిపోవును. పొగనారు [illegible] పొగమొక్కల [illegible] నారుమడి [illegible] పొగతోటలు [illegible] ఎరువులున్న వేసి పొగనారు [illegible] మొక్కలు [illegible] ప్రత్యేకస్థలములో [illegible] పొగమొక్కలు [illegible] నారు [illegible] నారుమళ్లలో [illegible] పొగతోటలు వేయవలెను [illegible] ఆరోగ్యమైన [illegible] అంగుళముల [illegible] నారుమళ్లను [illegible]

పొగతోటలు వేయువిధానము

పొగతోటలు వేయుభూములు [illegible] పొగతోటలు [illegible] పొగతోటలు [illegible] మొక్కలు [illegible] పొగతోటలు [illegible]

[illegible] పొగమొక్కలు [illegible] పొగాకు [illegible] మొక్కలు [illegible] పొగతోటలు [illegible] పొగాకు [illegible] మొక్కలు [illegible] తోటలు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగతోటలు [illegible] పొగాకు [illegible]

[illegible] పొగమొక్కలు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగతోటలు [illegible] పొగాకు [illegible]

పొగాకు పదునుచేయుట

పొగాకు కోసి [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు మూటలను [illegible] పొగతోటలు [illegible]

పొగాకు వలని లాభములు

పొగాకు [illegible] తాంబూలములను [illegible]

[illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] పొగాకు [illegible] లాభించునని [illegible] రైతులకు [illegible] పొగాకు [illegible] ఉత్తర విషయము లుగా [illegible]

శంకర వెంకటేశ్వరరావు.
[illegible] కృష్ణాజిల్లా రైతులసంఘము
[illegible] కృష్ణాజిల్లా

ప్రకటన

ప్రభుత్వప్రధాన [illegible] తెలుపుచున్నారు
హైదరాబాదు [illegible] చట్టము (నెం IV [illegible] ఫసలీ) యొక్క ౪౧ (అ) (ఇ) (ఈ) సెక్షనుల ప్రకారము [illegible] అధికారమును బట్టి [illegible] ప్రకటించి యీ క్రింది నిబంధనలు [illegible] నారు.

(౧) [illegible]

(అ) [illegible]

[illegible]

పశువైద్యశాఖావారి నివేదిక

౧౩౪౦ వ ఫసలీకి సంబంధించిన పశువైద్యశాఖవారి నివేదిక [illegible] పశువులు [illegible]

[illegible] పశువైద్యవిద్య [illegible] పశువైద్య [illegible]

౧౩౪౦ ఫసలీలో [illegible] పశువుల సంఖ్య [illegible] ౧౩౪౦ ఫసలీలో [illegible] పశువుల [illegible]

[illegible] పశుశాలలో [illegible]

[illegible]

పల్లెటూరి ప్రజల నివేదనము

రావికల్లు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఈ గ్రామము హుజూరాబాదు తాలూకాలో చేరినది. పోలీసుస్టేషనున్నూ ఒక ఇష్టాది పాఠశాలయుగలదు. గ్రామము చిన్నదైనను పాఠశాలయందు విద్యార్థులు చాలామంది యున్నారు. నలుగురు బాలికలుగూడ యున్నారు. పాఠశాల యభివృద్ధినిబట్టిచూడ గ్రామప్రజలకు విద్యాభిరుచి ఎక్కువగా యున్నట్లు కనుపట్టుచున్నది. [illegible] తేదిన శ్రీయుత గుండవరము జగన్నాథరావుగారును మన్నవ వేంకటరామయ్యగారున్నూ ఇచ్చటికేవచ్చినారు సర్కిల్ గారితోను పోలీసుఅమీను సా॥ గారితోను మాట్లాడిరి. సర్కిల్ సా॥ గారు చాలమంది వారు వెట్టిచాకిరిని బంద్‌చేయువిషయమై మాట్లాడినారు. తరువాత శ్రీయుత వేంకటరామయ్యగారు పాఠశాలకు వచ్చి విద్యార్థులను పరీక్షించిరి. వారికద్దమున్న కేంద్రస [illegible] పుస్తకములుకొన్ని గ్రామస్థులకొన్నారు గోలకొండ [illegible] తెప్పించుకొనదలంచి పత్రికను అర్డరిచ్చినారు.

ఆకునూరు

రావికల్లునుండి శ్రీయుత జగన్నాథరావుగారును ఉన్నవ వేంకటరామయ్యగారును ఇచ్చటికేవచ్చినారు. [illegible] ద్దమున్న కేంద్రసంఘపుస్తకములను కొనుటయేగాక గోలకొండ పత్రికను తెప్పించుటకుగూడ శ్రీ చెన్నారావుగారు అర్డరిచ్చినారు శ్రీయుత మల్లన్నగారు కేంద్రసంఘమునకు చందాలు సమకూర్చెదమని సెలవిచ్చినారు

ఎలుకపల్లి

తాగుబోతుపోలీసు జవాను

ముష్టియుద్ధః పశువ్రతే!!

హుజూరాబాదు తాలూకాలోనిగ్రామము ఇచ్చటిపోలీసు నాకాయున్నది. మహమ్మదు యిస్మాయిల్ అను దఫేదారును మహమ్మదు [illegible] అను ఈ ఇద్దరుజవానులును ఒకరోజు సాయంత్రము [illegible] కొట్టుకొన్నారు. ఆవిషయము రిపోర్టుచేయగా శ్రీయుత మోహమ్మదు సా॥ గారు వారిని హెడ్క్వార్టరుకు పిలిపించి సర్కిల్ సా॥ గారిని విచారించుమన్నారు. సర్కిల్ సా॥ గారు విచారించుచున్నారు. [illegible] వారుచేసిన దౌర్జన్యములు తీసుకున్నలంచములు చేసినతప్పులు అన్నియు బయటపడుచున్నవి ముందేమగునో

నవ్వులచావు

మన్నూరు అదిహిందువుల పిల్లలు చెరువునద్ద పశువులు మేపుచుండిరి. అందు ఇద్దరు చెరువులోదిగి [illegible] మూడవవానిని పశువులకాయుమని చెప్పినారు. వాడు [illegible] ఆ నీరు మునిగి [illegible] చెప్పెనిమాటను [illegible] పిల్లలిద్దరు పెలుపలికివచ్చి మేము చెప్పినమాటవినవా చూచుకొని తరవాతాయని మూడవవానిని పట్టుకొని నీళ్ళలోముంచి తలకాయబురదలో దూరినారు. వాడు పూపిరాడక ౧౫ నిమిషములలో పరలోకయాత్రచేసెను. పోలీసువారు విచారించుచున్నారు.

తెడకపల్లి

మహూక్ ప్లేగు వైద్యుడు

మెదకుజిల్లా సిద్దిపేటతాలూకా గణపురము అడిపల్లి [illegible] కౌపురస్థులు [illegible] పంటయ్యను [illegible] చొక [illegible] మిట్టిపల్లి [illegible] బసవాపురము [illegible] కూచుకొనియున్నారు జ్వరముగలిగి గడ్డ [illegible] నాటికి [illegible] మందికి [illegible] ఏదో చెట్టుబెరడు తీసుకొనివచ్చి గడ్డపైన [illegible] గడ్డపగిలినదరువాత పట్టీలువేసెదరు జ్వరము తగిలినరోజునే వైద్యుడు హాజరున్న [illegible] గ్రామరక్షణాసయము లేదని చెప్పవచ్చును

బొల్లేపల్లి

గ్రంథాలయసభ్యత్వమునకు

అందరికిహక్కుగలదా?

వేణుగోపాల గ్రంథాలయము, ఇంతవపూర్వము గ్రంథాలయము సరియైన నియమములప్రకారము నడుపబడుచుండలేదు. గావున కొన్నివిషయములయందు సభ్యులకభిప్రాయ భేదములు గల్గిన నివారణోపాయము లేకుండెనుండెను. నియమములను నిర్ణయించుటకొరకై ఇదివరకు గ్రంథాలయాభివృద్ధియందు పాటుపడినవారు గ్రంథాలయముతో సంబంధము గలిగియున్నవారి సహాయము గాంచినవారు నందరు శ్రావణ ౩॥ ౧౨ తేదిన గ్రంథాలయమునందు సమకూర్పబడిరి. సుమారు ఇరువదిమూడు నియమములంగీకరింపబడెను. గ్రంథాలయసభ్యత్వమునకు [illegible] విచక్షణలేక అందరికి హక్కుగలదాయను విషయము తీవ్రమైన అభిప్రాయభేదములు గలిగి వాదవివాదములు జరిగెను. సుకడు విషయము పైసభ్యుల వోటింగుదీసుకొనగా హక్కుగలదని వాదించువారే గెల్చిరి. ఆదేసమయమున అంగీకృత సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహక ఉద్యోగుల ఎన్నిక జరిగెను.

అధ్యక్షుడు—రావి [illegible] రెడ్డిగారు, ఉపాధ్యక్షుడు—రావి నారాయణరెడ్డిగారు. సంయుక్త [illegible]—[illegible] వీరారెడ్డిగారు, [illegible] రావి [illegible] రెడ్డిగారు, కిష్టయ్యగారు, రావి [illegible] రెడ్డిగారు, [illegible] గారు. గోద [illegible] గారు, [illegible] గారు.

నల్లగొండ

(స్వకీయవిలేఖరి)

సంఘసేవ [illegible]

తప్పుల్లో [illegible] సంఘము స్థాపించిన దిమొదలు ఇచ్చటి పటేలు పట్వారి [illegible] వీరిపై ద్వేషమునవలంబించి నానాటికి వృద్ధియగుచు [illegible] పెంచిన [illegible] ౧౯ [illegible] గ్రామములోని [illegible] పటేలు [illegible] మొదలగువారిగలదరు [illegible] సంఘముద్వేషులు [illegible] తప్పు [illegible] పోవుచున్న [illegible] వైశ్యుని [illegible] పట్టి [illegible] గడంగిరి. ఈవార్త [illegible] [illegible] గ్రామమునకు [illegible] ఈ సమాచారము [illegible] వచ్చిరి. ఇరుపక్షములవారికి కొంత సంఘర్షణ [illegible] వైశ్యులను బలముగా [illegible] అంతలో [illegible] అణగిపోయెను. దుదనాడు వర్తకసంఘసభ్యులు [illegible] పోలీసు [illegible] సర్వము [illegible] వైశ్యుని [illegible] వచ్చిరి. [illegible]

[illegible] యనంతరము [illegible] వైశ్యుడు [illegible] పోస్టుమార్టమునకై నల్లగొండకు [illegible] దెబ్బలుతగిలి [illegible] చనిపోయెనని డాక్టరు సర్టిఫికెటు ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. దోషులు పట్టుబడి రిమాండు [illegible] విచారణ జరుగుచున్నది. ఈ వ్యవహారములో [illegible] పోలీసువారు [illegible] విచారించుచున్నారు. [illegible] తెలియుటలేదు. ప్రస్తుతము వారు [illegible] రిమాండులో [illegible] సాక్ష్యములు [illegible] చెప్పినందున [illegible] ఈ గ్రామము [illegible]

శ్రీకృష్ణజయంతి

శ్రీకృష్ణ జన్మోత్సవ [illegible] శ్రీ [illegible] సమాజపక్షమున [illegible] హరికథ కాలక్షేపము [illegible] సాయంత్రము శ్రీవారి రథోత్సవము [illegible] గుడివారము [illegible]

నల్లగొండ [illegible] ఇచ్చట తహసీలునుండి [illegible] వ్యవసాయదారులకు [illegible] కొనుక్కొనుచున్నారు [illegible] చెల్లించని [illegible] తెచ్చి [illegible] వసూలు చేయుచున్నారు. [illegible] పేదవారికొరకు [illegible] వచ్చుచున్నవి.

[illegible]దుమూరు

(స్వ విలేఖరి)

ప్రజాహిత [illegible] ప్రచారము

ప్రజాహితసమితి ([illegible]) కార్యదర్శియగు శ్రీయుత వేంకటరామారావుగారును యితర కార్యనిర్వాహకులు [illegible] ఖమ్మము [illegible] పురము మొదలగుగ్రామములలో ప్రచారము గావించిరి. [illegible] కార్యకర్తలను [illegible] గూర్చియు [illegible] కష్టసుఖములను [illegible] కార్యనిర్వాహకులు [illegible] వేంకటేశ్వరరావు [illegible] యుత్సాహము [illegible] యున్నది. [illegible] యభివృద్ధిచెందునని [illegible]

దోనిపాముల

(ఒక విలేఖరి)

గ్రామము [illegible] గ్రామమునకు [illegible] హైస్కూలు [illegible] మూతపడినది. [illegible] నూతనవిషయములు [illegible]

గోలకొండ పత్రిక

ఆంగీరస నామ సం॥ శ్రావణ బ॥ ౧౦

శనివారము

వ్యాపారవస్తు ప్రదర్శనము

కొంతకాలముక్రిందట పండిత మదన మోహనమాళవీయగారు కలకత్తాలో నొక వ్యాపార వస్తుప్రదర్శనశాలయొక్క ప్రారంభోత్సవముజరిపెనని పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. ఈ పనివారి నవీనమైనది ఇది వారి ప్రశంసనీయమైనపని. మనదేశములో నేయేయే వస్తువులు తయారగునో జనులకు తెలియదు. మనదేశజనులకు పాశ్చాత్యులవలె తమవస్తువుల ప్రకటించుకొను నాచారము లేదు. ప్రకటించ దలచినను వారికి ద్రవ్యసంపత్తి తక్కువ. అట్లుండియు ప్రకటించినను దేశవస్తు సన్మానమాత్రమే ముఖ్యమనిదలచకొనుచా రుండలేకున్నారు. స్వదేశీయందు కేవల వాక్సహాయమేకాని ద్రవ్యసహాయము సున్న యనవచ్చును. ఇదియే మనకు నితర దేశములకుగల భేదములు.

బ్రిటిషుఇండియా పద్ధతి రెట్లుండినను మనరాష్ట్రములో మనప్రభుత్వమువారును అధికారులు స్వదేశీవస్తువులను వృద్ధిక తేవలచిన నెంతయో చేయగలరు. మనప్రజలు ప్రభుభక్తి పరాయణులు. ప్రభువుగారికే స్వదేశీవస్తువులపై యాదరమున్నదని తెలసినప్పుడు క్రమేణ ప్రజలు తప్పక నామమేలిన మార్గము ననుసరించెదరు. మరియు గొప్పవారియొక్క మర్యాదనుబట్టి దేశీయ వస్తువులెన్నియో ప్రకటింపబడుటయే గాక వృద్ధికికూడ తేబడుచున్నవి. అంతేగాక మన ప్రకటనశాఖవారును నిటీవల దేశీయవస్తువుల గురించి విమర్శగచూ పుచున్నటుల వారు పంపు ప్రకటనలనుననే విశదమగుచున్నది.

ఈ కారణములచేత మేము ప్రభుత్వము వారి కొక సూచన చేయదలచియున్నాము. కలకత్తా ప్రజల కొరకొరకై యనేక సభయందును ప్రతి జిల్లాస్థానమందును దేశీయవస్తువుల ప్రదర్శన శాలలను స్థాపించుట చాలమంచిది. మన మూజియమ్‌లో (చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాలలో) నొక శాఖను నీ విషయమై ప్రత్యేకించుట మంచిది. అనేకులకు జిల్లాలలోను, తాలూకాలలోను దూర దూర గ్రామములలోను తయారుచేయబడు వస్తువులను తెప్పించి ప్రదర్శించిన మనదేశవస్తువులు త్వరలో వృద్ధికి తేబడును.

సికింద్రాబాదులోనొ కరిద్దరు "హైదరాబాదు సంఘము" అను పెద్దపేరుపెట్టి రెండు సినిమాలు గడబిడచేసిరి. అంతటితో తమపని ముగిసినదని తలంచిరి. కాబోలు. వట్టి ధ్వనిచే నెవరికిని లాభములేదు. చెవులు చిల్లులుపడునట్లు దాని ప్రతిఫలము. గోలకొండ సిబ్బ ఫ్యాక్టరీ ముందు నిలువబడి అహా! యెంతమంచి గోదుమలు! యెంత బాగున్నవి!

బాగున్నవి! బాగున్నవి! అని కేకలువేసిన ఫ్యాక్టరీవారికి దమ్మిడీ లాభముకూడ నుండదు పదివేలకుమారుగా పదిమంది యొకను దంతముల పెట్టెను విధిగా నాణెములను కొనిన నీ పది మంది యూపకవేలమందికన్న మేలైనపని చేసిన వారగుదురు. కావున మేము సంఘమువారికి సూచనచేయుట యేమన వారును మన రాష్ట్ర వస్తువుల జాబితా (Directory) నొకటి అప్పుడప్పుడు పత్రికల మూలముగా ప్రచురించుచుండవలయును.

కేవలము సభావేదికలపై రంగిసించుచు వేదికావ్యాఖ్యానముపై గ్రంథించి గర్జించు వారియందు మాకు విశ్వాసము లేదు. అవి కేవలము బూటకములుగాను నను మా "హైదరాబాదు సంఘము" వారు బాగుగా గర్జించు వారిచే తమ సంఘముయొక్క ప్రారంభోత్సవముచేసి డంకాకొట్టిరి. పత్రికలలో దబదబ నామయుపన్యాస ధారా ప్రవాహము యుతముచే నలుదిక్కుల మారుమ్రోగించిరి. తర్వాత యేమైనది తెలియదు.

ఈ కారణములచే మేము ప్రభుత్వము వారిని త్వరలో వ్యాపార ప్రదర్శనశాలలను స్థాపింప గోరుచున్నాము.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీ॥ మ॥ ఘ॥ నిజాముగారు

శ్రీమన్ మహారాజ నిజాముగారు సెప్టెంబరు ౨౧ వ తేదినాడు ఔరంగాబాదునకు వెళ్ళునట్టు నిర్ణయమైనది. నిజాముబాదు, నాందేడు పర్భని మొదలగు జిల్లాలకు ప్రత్యేకముగ పయనము. శ్రీవారి ప్రత్యేకబండి హైదరాబాదు (మీటరుగేజి) నుండి నాడు ౨౧ వ తేదీన ౧౧ గంటలకు బయలుదేరి శుక్రవారం ఉదయ ౧౧ గంటలకు ఔరంగాబాదు చేరగలరు అచ్చట మకాము చేసిన తరువాత ౧౯ వ తేదీన ఉదయ ౧౦ గంటలకు బయలు దేరి ౨౮ వ తేదీన హైదరాబాదు (మీటరు గేజి) కి చేరగలరు.

రాయచూరు ఖజానా మోసము

రాయచూరు ఖజానా మోసపుకేసుతో సికింద్రాబాదు అడిషనలు సెషన్సుజడ్జిగారు తీర్పు చెప్పినారు. కేసు ఫిర్యాదు వస్తువులను కాజేసినవిషయము నేరము మోపబడినవారు యిద్దరు. ఒకరగు సింగ్ (పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు) గారిపై మోపిన రెండు నేరములు తోసివేయబడినవి, మూడవనేరము నుగురించి ౨౦ వ తేదీన తీర్పు చెప్పబడెను. రెండవ నేరస్థుడగు చాంద్ ఖాన్ (రిజిస్ట్రేషనుగుమాస్తా) కు ౬ నెలల కఠినశిక్షయు జుల్మానా జరిమానా చెల్లించనిచో నెల, రోజులు అధికముగా కఠినశిక్షయు విధింపబడెను. రావుబహద్దరు వేణుగోపాలు బి. ఏ. బి ఎల్ గారు నేరస్థులపక్షమున వాదించిరి. వి రాజారామయ్యగారు యమ్ ఏ. బి ఎల్ గారు ప్రాసిక్యూషను నడిపిరి.

జాగీరుదార్లసభ

౮ వ తేదీనాడు పగలు ౧-౩౦ గంటలకు నవాబు సాలారుజంగు గారి యధ్యక్షత క్రింద సాలరుజంగు దేవిడీలో జాగీరుదారులసభ జరుగును.

"ముషాయిరా"

సెప్టెంబరు ౧౫ వ తేదీన మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాదుగారి దేవిడీలో ప్రత్యేకకవుల సభజరుగును ప్రసిద్ధకవులువారి రచించినపద్యముల జదివెదరు

సర్ అక్బర్ హైదరీ

నవాబ్ సర్ అక్బర్ నవాజ్ జంగ్ గారు ౫ వ తేదీన బొంబాయికి వెళ్లిరి

సర్. యమ్ విశ్వేశ్వరయ్య

హైదరాబాదు చెరువులను పరీక్షించుటకై విశ్వేశ్వరయ్యగారు వచ్చుచున్నారు.

రాజాబహాదర్ జగ్ మోహన్ దాస్

౫ వ తేదీనాడు ఆర్యసమాజ డైరక్టరుగారైన జగ్ మోహన్ దాస్ గారు తనపనికాలము పూర్తియైనందున అడిషనల్ డైరక్టరుగారికి చార్జియప్ప జెప్పిరి. ఆసందర్భమున పాలుపంచు శాఖోద్యోగులందరు కలిసి వారిని సన్మానించి పూలదండలతో నలంకరించి వారిసేవలను ప్రశంసించిరి. సుకొనియాడిరి

దాదాభాయి నవరోజి

దాదాభాయి నవరోజిగారి సాంవత్సరికోత్సవము రెసిడెన్సీ బజారునందు వారి చాలాలలో ౪ వ తేదీన జరిగెను. ఈ సభలు వచ్చియుండిరి. నవరోజిగారిని ప్రశంసించుచు ఉపన్యాసములియ్యబడినవి

న్యాయస్థానముల పరీక్ష

హైకోర్టు జడ్జిగారైన నవాబ్ జీవన్ యార్ జంగ్ బహదర్ గారు ఔరంగాబాదులోని సెషన్సుకోర్టులను యితర కోర్టులను మూడుగొబ్బండి పరీక్షించిరి

పిల్లలకు ప్లేగు

ఉస్మానాబాదులో పిల్లలకు ప్లేగు వచ్చిపోవుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఉమ్రాజిల్లాలో, కల్యాణిలో ఎంత కఠినముగ నుండు తెలియుచున్నది

ప్లేగు

హైదరాబాదులో కొన్ని కొన్ని స్థలములలో ప్లేగున్నట్లును ఎలుకలు పడినట్లును తెలియుచున్నది పోయిన నెల ౧౧ తేదీన అక్బరుబాగులో ౧౨ వ నెంబరు యింటిలో ౫ ఎలుకలు చచ్చిపడి యుండెగా కనబడెను ప్లేగుకు దోహదముగా నునివిన్నారు పరీక్షింపగా ప్లేగు వలననే వచ్చినవేయని తేలెను హైదరాబాదులోని ప్రత్యేక ప్లేగు అధికారిగారికి తెలియజేయబడెను ఆబాబును ౧౧ తేదీ ౨౦ మైళ్లలోపల ప్లేగువలన చచ్చిన ఎలుకలు కనబడెను ప్లేగుకొరకు ఆ భాగములో సేయుచున్నారు ఆ కోటనుండువారు గట్టన్ని మంచిదాని రేర్పరచిన యారోగ్యవసతులను పోయినట్లైతే మంచిదని అధికారులు వారికి బోధించుచున్నారు

లాలాగూడలో చోరీలు

లాలాగూడలో అనేకసంవత్సరములనుంచి చోరీలు చేయుచున్నారని అనుమానించి డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు గారగు బుర్హానుద్దీనుగారు ౬ గురు మందిని మొదటి తరగతి మాజిస్ట్రేటుగారగు షి జే దొడ్డసన్ గారివద్ద ఒప్పగించిరి. వారు సిర్పంకిత్తులై యున్నారు.

ముక్కుకోసి నాష్టాచేయుట

౭ వ తేదీన భిక్షులాలు గులాబ్ చంద్ అను నాతడు ఒక గొల్లపిల్లముక్కును కోసి తోపాటుమురిలో పెళ్లివేసెను. అక్కడ గులాబ్ చందుయొక్క భార్యశాను ఆడి వానిని పట్టి కవని పోలీసు ఠాణావారికి అప్పగించిరి పిల్లవానికి పోలీసువారు గుల్జారు దవాఖానకు చేర్చిరి

యువరాజా ... నవాబు ఆజంజాబహాదరుగారు

శ్రీయువరాజు గారును వారిభార్యతో నున్ను అనుచరులతో నున్ను మి. ఢబ్లు. జి స్క్రెటరీగారును చీఫ్ యింజనీరుగారును ఆగు నవాబాలి నవాబ్జంగుబహాదరుగారితో నున్ను బొంబాయికి ప్రయాణమై రైలుస్టేషనువద్ద శ్రీ మ॥ ఘ॥ నిజాముగారియొక్కయు యితర ఉన్నతోద్యోగులయొక్కయు ఆశీర్వచనములను సత్కారములను గైకొని భార్యతోకూడ బొంబాయిచేరి యస్ యస్ విక్టోరియా ఓడనెక్కి యూరోపునకు ప్రయాణమైరి

నవాబ్ సర్ అక్బర్ హైదరీ నవాజ్ జంగ్ బహద్దర్ గారు కొమారునితోకూడ వాడీకిపోయి మరలివచ్చినారు

రాజా యిందర్ కరన్ బహదరు గారు ఇంగ్లాండునుండి బొంబాయికి ౨౧ వ తేదిన వచ్చినారు వారము లో ఇచటికి రాగలరు.

మౌల్వీ నిజాముద్దీను నైజాము గారు మైసూరునుండి మంగళవారము నాడు వచ్చినారు.

దర్శనము

గత మంగళవారము మౌల్వీ సిరాజుల్ హసేను ఖ్వాజ (హైకోర్టుజడ్జి) గారికి శ్రీ మ॥ ఘ॥ నిజాముగారు దర్శన మిచ్చిరి

ప్లీడర్ల ఆహ్వాన సంఘపు ఎన్నికలు

పై ఎన్నికలు బుధవారము జరిగినవి క్రిందిపేర్లుగల వారు ఎన్నుకోనబడిరి

అధ్యక్షులు మౌల్వీ ఫయజుద్దీను సెక్రెటరీ వినాయకరావు, సెక్రెటరీ మౌల్వీ మహమూద్ అహమ్మద్ ఫర్నాంగు కమిటీ సభ్యులు—కాశీనాథరావు వైద్య, రామ ఏ యల్ యల్ బి శ్రీపతిరావు వాల్మీకర్, బి. ఏ యల్ యల్ బి రంగంబ లక్ష్మణరావు, భీమ్ జీ పంత్ పటేల్ బి ఏ యల్ యల్ బి లక్ష్మ, బారిష్టరు, మనోహర ప్రసాద్, బి ఏ యల్, యల్ బి అబ్దుల్ రహీమ్ యం ఏ యల్ యల్ బి, లక్ష్మీనారాయణ గారు బి ఏ యల్ యల్ బి కాశీనాథ్ రావు జాగీర్దార్, బి. ఏ యల్, యల్ బి మరి నలుగురు మహమ్మదీయులు స్టాండింగు కమిటీసభ్యులుగా నుండరు

దుఃఖకరము

... ఏడుగంటలకు క్రొత్తగా మహమ్మదీయమతమును ... ఇమామ్ ఆలి ... ఖాజాబీ అను దాని (... ఏండ్లు) ... బైలులో ... యుండుటను ... అబ్దుల్ ... కసాయి ... ముర్గీఖానాగోడలో ... అతడు హైదరాబాదు పోలీసువారిచే అరెస్టు అయినావని తెలియుచున్నది

ఆ ఏండ్లబాలికను చంపిన పశువు

అగస్టు ౨౧ వ తేదీన సాయంకాలం ౫ గంటలకు ... ఆ బాలిక ... చెవి ... ఆస్పత్రికి ... హైదరాబాదు ...

గణేశోత్సవము

మంగళవారము ... సాయంత్రము ... గంటలవరకు హైదరాబాదు ... బాలికాపాఠశాలకు సంబంధించిన ... గణేశోత్సవము ... మహారాజా సర్ కిషన్ ప్రసాద్ బహద్దర్, రాజాబహాదర్ వెంకటరామారెడ్డి (కొత్వాలు), మేజర్ అమీర్ సుల్తాన్ (డెప్యూటీ కమీషనరు) ... వామన నాయక్ (జాగీర్దార్) ... (హైకోర్టువకీలు) మొదలగువారి సమక్షమున మేళము, పాటలు, కోలాటము, ... మొదలగు వేడుకలున్నాయి ... సమాజపు కార్యదర్శిగారు సమాజ ... బాలికా పాఠశాల ... మహారాజా ...

... ప్రసాద్ బహదూర్ గారి ... ప్రతినిధి సభ్యుల కమిటీవారు కర్నలు మహారాణిగారియొక్కయు, శివరాజ్ ధర్మవన్త్ మహారాణిగారియొక్కయు అమృతబాయి రాజ్ వన్త్ మహారాణిగారియొక్కయు, ఇందర్కరన్ రాణిగారియొక్కయు వీరాళములకు యెంతయు కృతజ్ఞతను తెల్పుచున్నది యని నుడివిరి కృష్ణతులాభారమునుండి కొన్ని రంగములను ప్రదర్శించిన తరువాత హారతితో సభముగిసెను

నూతనకొన్ని ప్లేగు చట్టములు

సికిందరాబాదులో ప్లేగు వ్యాపించియుండుటచే జేయుటకుగాని పరచుగేయవలసిన క్రొత్త నిబంధనలను రెసిడెంటుగారు ఒప్పుకొనినారు

(1) కంటోన్మెంటు అధికారులు సికిందరాబాదు కంటోన్మెంటులోనుండు యింట్లకు యజమానులకుగాని, వారి ఏజంట్లకుగాని కాపురముండువారికిగాని, తగిన నోటీసునిచ్చిన తరువాత జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారు ప్రత్యేకముగా నియమించిన మేజస్ట్రేటుయొక్కయు కంటోన్మెంటు బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు నియమించిన బోర్డు సభ్యులయొక్కయు సమక్షమున, ... చేయవచ్చును

(2) ఏయింటిలోగాని, తెరచి ... చేయుటకు అనగు పక్షము 24 గంటలముందుగా యజమానులకుగాని, కాపురముండువారికిగాని నోటీసు నివ్వబడును

(3) ప్రాతః 9 గం॥ మొదలుకొని సాయంత్రము 4 గంటలవరకు తప్ప యితరకాలములో ... చేయరాదు

(4) ... చేయుటకుకాలమును స్థలమును గురించి జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారికిని పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారికిని తెలుప వలయును

(5) ... జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారును సూపరింటెండెంటుగారును కావలసినంతమంది ప్రత్యేక మేజస్ట్రేట్లను, పోలీసువారిని పౌగవేయు ... నియమింపవలయును

(6) ప్లేగున్నప్పుడు ఆరోగ్యపు విషయములచేస్పేరచును ... సికిందరాబాదు కంటోన్మెంటులో ఆరోగ్యశాఖవారు ... ప్రదేశములైనను కంటోన్మెంటు బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు పయోగింపవచ్చును

ఆటికోర్టులో ... బాధ్యులు ప్రసిడెంటుగారిక ... చేయదగినవి ... తక్షణమున ... ప్రెసిడెంటుగారే ... అట్టి ... జిల్లామేజస్ట్రేటువారికి దాఖలా సేకొనవలయును.

(ఉత్తమ ... టోర్నమెంటు)

... యినల్ ఉజరా ... (ఉత్తమ ...) ... టోర్నమెంటు ... గెలుపొందిన ...

౧ హనుమాను గణేశమండలి
౨ దయ. నామపల్లి
౩ ఓ నామపల్లి
౪ ...
౫ ...

ఉ. కాచిగూడ మహాకాలేజ్
? యువ ...

కాచిగూడ మహాకాలేజ్ మూడు టీములతో గెలుపొంది వివేకవర్ధనిలో ఫయినల్ ఆట బుధవారమునజయమొందిన సమాజమును వకీలు రిజిస్ట్రారుగారితో ... కప్పు బహుమానము పొందిరి కాచిగూడెము మహాకాలేజ్ వారు ... వారాయణస్వామిని అధ్యక్షులవారు ... ఒకఉత్సాహాపురుషుడు ... తెల్పుచు ముందునకు ... ప్రజాకార్యముల లో చురుకు ... బోధపఱచిరి.

యిదివరకు వివేకవర్ధనిలోని ... మహాకాలేజ్ వారు ... ప్రయత్నించిరి ... కీర్తి ... తెచ్చెదరు గాక.

ఇట్లు
(అ ఫ లా మ)

ఏరాళము

శ్రీ జటప్రోలు సంస్థానపు మహారాణీ గారు ... బాలికల ఉన్నత పాఠశాలకు రెండు వందలరూప్యములు ... గ్రహించి యున్నారు ... బాలికలందు ఉన్నతవిద్యాబలమును నాటుచున్న ... మహారాణీగారి ... భాగ్యములభించుట గొప్పయదృష్టము ... ఆంధ్రసంస్థానముల ... శ్రీమహారాణీగారి యీ స్త్రీవిద్యాపోషణమునకు మేము మా ... కృతజ్ఞతను ...

సురవరం ప్రతాపరెడ్డి బి. ఏ బి. ఎల్.
మాడపాటి హనుమంతరావు
కార్యదర్శులు

సార్వజనిక గణపత్యుత్సవముల ఊరేగింపు

భాద్రపద శు॥ ౧౪ సోమవారము ... ౫ గంటలకు ... సమాజముల గణపతుల ... సమాజములన్నియు ఊరేగింపుతో బొంబాయిగల్లీ ... పాతవారధికి ... ప్రార్థితులు.

బ్రిటీషు యిండియా వార్తలు

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

బీహారు ఒరిస్సాలను ప్రత్యేక [illegible] గా చేసి నందువలన ప్రజల [illegible]. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము [illegible] ప్రధానులుగా నియమింపబడిన కొందరు గౌరవనీయులైన సర్ సుల్తాన్ అహమద్ గారిని సన్మానించిరి. వారు అంతయును శ్రద్ధతో విచారించి యిండియా [illegible] కి తెలుపగలమని చెప్పిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారత కాంగ్రెసువారు

జోహన్సు బర్గులో దక్షిణాఫ్రికా భారత కాంగ్రెసు వారు ఏకగ్రీవముగా "విద్యాభ్యాస [illegible]" ను శాంతముగా ఎదిరింప వలయునని తీర్మానించినారు. [illegible] యునీటియల్ యిండియన్ పెటిషన్ [illegible] వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికి [illegible] పంపినారు. "[illegible] ప్రాంత్యాకు భారత కాంగ్రెసు వారు [illegible]. [illegible] వారి సంరక్షణ [illegible] తెలుపుకొనుచున్నారు. [illegible] పెట్టిన [illegible] కావలసియున్నది."

పెట్టెలు దొంగిలించబడినవి

సెప్టెంబరు [illegible] తేది ఉదయము భారతకోశ బాబు గారు రైల్వేస్టేషను దగ్గర మందు తనయొక్క బండిలో పోవుచుండగా [illegible] ఒక [illegible] రెండు కత్తులతోను [illegible] వచ్చి దగ్గరనుండు [illegible] యిచ్చి [illegible]. [illegible] బండితోబడివారు [illegible] పోలీసువారు [illegible] బెంగాలీవారు అరెస్టు [illegible] చేసినారు.

[illegible] కేసు

[illegible] క్రింద అరెస్టు అయినాడు.

బెంగాలు శాసన సభ

శాసనసభ బెంగాలు [illegible] బిల్లును బెంగాలు [illegible] వారి బిల్లును [illegible] కముగా చూపబడినది.

ఇండియా మంత్రిగారిపై దావా

యస్. [illegible] గారు [illegible] పరిహారము [illegible] ప్రభుత్వమునకు [illegible] నోటీసు చూపవలసిన దిగా వేడుచు సదరు రైల్వేపనివారల [illegible] యిండియా మంత్రిగారిపై కేసు చేసినారు. న్యాయాధిపతి [illegible] గారు కేసును విచారింతురు.

లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీ

[illegible] జయాకర్ గారు యిండియా [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] అదనపు పన్ను [illegible] యింపవలెనని ప్రతిపాదించిన తీర్మానము [illegible] ఓట్లు [illegible] గెల్చినది. [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] యిండియా [illegible] బిల్లుయొక్క ఉద్దేశ్యముగా బ్రిటీషు [illegible] విమర్శించి [illegible] తెలిపెను. [illegible] పట్ల [illegible] చర్చించెను. [illegible] చేయుటవల్ల నే [illegible] వేసేవారు [illegible] ఒప్పుకొనలేదు.

ప్లేగు లేక బొబ్బ రోగము

ప్లేగు మనుష్యుల వ్యాధికాదని చెప్పినచో వింతకలిగించును గాబోలు. కాని అట్లుచెప్పక తప్పదు ప్లేగు అంటువ్యాధులలో ముఖ్యముగా గణనీయమైనది. ఇది ఎలుకలు వ్యాధియని వైద్యశాస్త్రవారిచే నిర్ణయింప బడినది ఎలుకలు మన గృహములందు లెక్కకు మిక్కుటముగా నుండుటచేత వానియొక్క వ్యాధి వానితో [illegible] కంటక [illegible] టును. ఆంగ్లవైద్య శాస్త్రమునందు [illegible] కీటశాస్త్రజ్ఞులు ఎర్సిన్ అనువారు ప్లేగు "బ్యాసిలెస్ పెస్టిస్" (Bacilli Pastin) అను నొక సూక్ష్మ క్రిమిచే కలుగుచున్నదని ప్రపంచమునకు వెల్లడిచేసిరి. ఇట్టి క్రిములు ప్రవేశించియున్నట్టి [illegible] రక్తమునందు [illegible]. ముఖ్యముగా నవి ఎలుకలపైన [illegible] నుండు నల్లిమొలయందు అతి శీఘ్రముగా అభివృద్ధి చెందుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. బ్యాసిలెస్ పెస్టిస్ గల నల్లిమొను అంటువ్యాధి (Infuted flea) నల్లిమె యనబడును. ఇట్టి నల్లిమొలు చీకటిలో మరియు [illegible] యుండగలదు.

ఎలుకలు పలువిధములు కలవు. అందులో మనము ముఖ్యముగా రెండుజాతుల గమనింపవలయును. అవి [illegible], [illegible] మొలుకలు, అడవిమొలుకలు నీ [illegible] పలువిధము కలవు కాని ఈ వ్యాధికి యింటిమొలుకలే ప్రధానమైనవి. [illegible] సాధారణముగా మనము [illegible] పెద్ద ఎలుకలే.

కొన్ని ఎలుకలు [illegible] ముఠిక [illegible] గమనింపవలెను, [illegible] ప్రత్యేకముగా [illegible] [illegible] వ్యాధిని కలుగజేయు సూక్ష్మక్రిములు [illegible] మనుష్యులయందు [illegible]

[illegible]కలుగజేయుచున్నట్టి నలిమెలు ఎలుకలపై నుండుటచేత నట్టి ఎలుకలు నితర నలిమెలకు వ్యాధి కలుగజేసి మనుష్యులలో వ్యాధి పొడచూపునట్లు తెలియుచున్నది. ప్లేగువ్యాధిచే ఎలుక చావగానే దానిపైనుండు వ్యాధిగల నలిమెల కాహారము చిక్కక పోవుటచేత దానిని వదలి మరియే జంతువైన చిక్కునోయని నటునిటు తిరుగుచుండును. నట్టి నలిమెలు సుమారు పదునైదు అంగుళములకన్న నెక్కువగా [illegible] నెగురవు. అట్టి సమయమున మరియొక ఎలుక వచ్చినచో దానికూడ యాచిన్న పురుగులపాలై మరణించును. లేక మనుష్యుడువచ్చినయెడల «బ్యాసిలెస్ పెస్టిస్» గలనలిమెయే యతనిని కరచి నప్పుడు ఆ క్రిములను రక్తనాళములనుండా [illegible] సూక్ష్మ క్రిములను దేహములో [illegible]వేయును. అందుచే మనుష్యునికికూడ ప్లేగుకలుగుచున్నది.

నలిమె కరచినంత మాత్రముననే మనుష్యుడు వ్యాధిగ్రస్తుడౌనా యను సంశయమును మరియు నా క్రిములు మనుష్యుని దేహములో [illegible] [illegible]. ఒక ఎలుక వ్యాధిచే [illegible] దాని రక్తమునందు ఆ వ్యాధికి సంబంధించిన కీటకము లుండునను సంగతి మన మిదివరకే తెలిసికొంటిమి [illegible] క్తమును పీల్చి జీవించుటచే నదికూడ వ్యాధికలిగి యుండుట నిజము. ఈ నలిమెలు మనుష్యుని కరచినపుడు, కొంతరక్తము [illegible] వానియందున్నకొన్ని [illegible] మును గ్రక్కుటచే [illegible]. కనుక మనము తెలియకయే నా [illegible]ము [illegible] [illegible] నలిమెచే చర్మమునందు [illegible] చేయబడిన [illegible] క్రిములు దేహమునందు దూరి వ్యాధిని కలుగజేయును. ఇదే విధముగా [illegible], ఉడుతలు మన్నగు జంతువులుకూడ [illegible] పొందును.

ఎలుకలుచేయునట్టి నష్టములు.

[illegible] ఆరోగ్య శాఖవారు దాదాపు 400,000 ల ఎలుకల నొక సంవత్సరము [illegible] చంపిరి. [illegible] పరీక్షింపగా నొక సంవత్సరమునకు పైసంఖ్యలో [illegible] ఎలుక [illegible]. ప్రతిమెలుక సంవత్సరమునకు [illegible] తొమ్మిది పిల్లలను [illegible] ఒక యెలుక సంవత్సరమునకు (48) యెలుక [illegible]. [illegible], [illegible] ఎలుకల [illegible] [illegible] [illegible] గృహ [illegible] [illegible] ప్లేగువ్యాధిని [illegible] ప్రత్యేకముగా [illegible] [illegible] ప్రతి [illegible] కొంతకాలములో [illegible] ప్లేగు [illegible].

కొంతకాలముక్రిందట బొంబాయి [illegible] ప్రస్తుతము మనహైదరాబాదునందుండు ధాన్యము [illegible] [illegible] ఒక ఎలుకకు సంవత్సరమునకు [illegible] (౧౦,000,000) [illegible] నష్టము కలుగుచుండెను. అట్టి [illegible] హైదరాబాదు [illegible] [illegible] మిందుగా పై సంఖ్యయే యుండవచ్చును. బొంబాయి [illegible] శ్రద్ధగా [illegible] [illegible] సంవత్సరమునకు వేలకొలది ప్రాణములనుకూడ రక్షించుకొనగల్గు చేసుకొనిరి.

మన హైదరాబాదు పురవాసులు మిక్కిలి ఉదారభావమును ఎలుకలపై చూపుచు కొట్లులలో గింజలు నిలువపెట్టి పెంచుచున్నారు. ఎంతకష్టమైననుభరించుచున్నారు. తుదకు గృహములను పరిత్యజించి గట్టు చెట్టునీడ వెదుకుకొనుచున్నారు. ఏమి వీరి ధైర్యసాహసౌదార్యములు!

ప్లేగు రకములు

ప్లేగు అనేకవిధములుగా పొడచూపునుగాని మనము మూడువిధముల మాత్రము సాధారణముగా చూచుచున్నాము.

౧ బొబ్బమారి (Bubonic Plague) నలిమె (నంగనాచు) మనుష్యుని కఱచి రక్తము త్రాగునపుడు కొన్నిక్రిములను శరీరమునందు విడుచును. అచ్చటినుండి నవి మెదస్సునుండి పారెడు నాళము (Lymphatic channel) ద్వార మేధస్సు గ్రంధికి (Lymphatic gland) [illegible] బడును. అప్పుడు ఆ గ్రంధులు [illegible] [illegible] [illegible] యుండును. అనగా ముఖ్యకారణముగా గజ్జలయందును, చంకలయందును, కపుఫలయందును, మెడక్రిందను బుట్టును. ఇవి కొలది దినములలో చీముచే నిండును. వ్యాధి నలిమె కరచిన రెండునుంచి పదిరోజులకు తీవ్రముగా తలనొప్పి, జ్వరము, ప్రథమమున చలి, [illegible] [illegible] పైన వివరించిన ప్రకారము బొబ్బవచ్చును. నలిమె కుడికాలునకరచిన కుడిగజ్జలోగడ్డ, ఎడమచేతిలో కరచిన ఎడమచంకయందుగడ్డ మఱియు ముఖమున కరచిన మెడక్రిందగడ్డలు వచ్చును. దీనినే ఆంగ్లేయమున బ్యుబానిక్ ప్లేగు యనెదరు. ఈ విధమైన ప్లేగుచే తక్కువ మనుష్యులు చనిపోవుదురు.

౨. శ్వాసమారి (Pneumonic Plague) ప్లేగునకు చెందిన సూక్ష్మకీటకములచే నిండియుండిన వాయువు పీల్చుట వలన యూపిరితిత్తుల (Pneumonic Plague) ప్లేగు కలుగుచున్నది. రోగగ్రస్తుడొక పాత్రయందు [illegible] వేయక యిష్టమువచ్చిన స్థలమున యుమ్మివేసిన నదియెండి గాలిపీచు [illegible] తోగూడ నా కీటకములు [illegible] వాయువునందు వ్యాపించును. అట్టివాయువును పీల్చిన వానికట్టి ప్లేగు కలుగును. ఈవిధమగు ప్లేగు మంచూరియాలో ప్రబలి, అనేక జనులను ముఖ్యముగా స్త్రీలను గొనిపోయెను. రోగి [illegible] అపాయకరమే గనుక నాగాలిని పీల్చకుండు [illegible] [illegible] తీసుకొనవలెను [illegible] రోగికి పరిశుభ్ర వాయువు [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] గదియందేకాని ఎంత ప్రవేశింపని గదియందేకాని [illegible] రోగి నుంచరాదు రోగి యొక్క యుమ్మిని నొక [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] మంచి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పూడ్చివేయవలెను. రోగియొక్క గుడ్డలను ప్రతిదినము [illegible] [illegible] [illegible] వలయును. [illegible] [illegible] కూడ [illegible] చేయవలయును.

౩. (Septicaemic plague) శరీరమునందుచాలకీటకము లుండుటచేతనో లేక [illegible] క్రిములు రక్తనాళము ప్రవేశించుటలేక దేహపటుత్వము తగ్గుటచేతనో విషపదార్థము దేహమునందు [illegible] [illegible] ఆహారవస్తువులను ధ్వంసము చేయును. అందుచే మనుష్యు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]లో మరణించును. [illegible] గ్రంధు లేర్పడవు. తీవ్ర [illegible] [illegible] [illegible] శ్లేష్మము [illegible] [illegible] [illegible] కనబడును. దీనిని సెప్టిసెమిక్ ప్లేగు (విషక్రిమిమారి) అందురు.

ఇతర విధముల ప్లేగులుకూడ మానవుల కంటునుగాని అవి పైదానివలె అంత ప్రమాదకరమైనవి కావు.

ప్రజలకర్తవ్యములు [illegible] ప్లేగునడగించు పద్ధతులు

[illegible] [illegible] ప్లేగు వ్యాధి [illegible] [illegible] చేయుచున్నారు. శ్రీ [illegible] ప్రభువుగారు [illegible] [illegible], [illegible] చేసిరి. [illegible] [illegible] [illegible] ఈ శాఖవలన కొంతవరకు లాభము కలి[illegible]. [illegible] [illegible] కలుగకపోవుటకు [illegible] ప్రజలయొక్క [illegible] లేక ప్లేగు శాఖావారి యొక్క [illegible] [illegible] [illegible] పోవడమో [illegible] యుండును. కనుక [illegible] విధించబడు పద్ధతుల [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దేశమునకెంతో మేలుజేసిన వారమగుదుము.

1. ఎవరైనను నొక ప్లేగువ్యాధిగ్రస్తు డుండిన నప్పుడే వైద్యశాఖవారికిని ప్లేగు [illegible] నివేదింపవలెను. వారు చెప్పిన ప్రకారము ఆచరింపవలెను గ్రామవాసులు పటేల్లద్వారా పోలీసు అమీనుద్వారా మెడికల్ ఆఫీసరుకు తెలియపరచి తగు సహాయము బడయవచ్చును.

2 ఎలుకలను బోనుల మూలమునగాని, విషవాయువు వలనగాని లేక విషప్రయోగమునగాని చంపి కాల్చవలయును గృహమునందు నెచ్చటను ఎలుకలుండరాదు. వెలుపలనుండి ఎలుకలు తమ గృహము ప్రవేశింపకుండునటుల చూడుము. గృహములోని రంధ్రములను గంధకముల నూదరపెట్టిగాని, గుడ్డముక్కలకాల్చిగాని మూసివేయుడు. గోడలలో క్రిందిభాగము నున్నగా నుంచుడు మరియు ఏమాత్రము పగులు యుండరాదు నేలనున్నగా యుంచుడు. ఇట్లు యున్నచో ఎలుకలు యుండవు కనుక నలిమెలును యుండజాలవు.

బోనులు

బోనులలో మంచిరకపువానిని మాత్రమే వాడవలయును ప్రతిదినము వానిని శుభ్రపరచవలయును. హైదరాబాదు వీథులలో దొరకు చిక్కులచే యెలుకలు దొరకుచున్నవి. బోనులలో యెలుకలను ఆకర్షించుటకుగాను దోసకాయ కొత్తిమీరి వచ్చి బఠాణీలు, సంపెంగలు, పచ్చిమిరపకాయలు, మొక్కజొన్న మొదలగునవి తినుబండారముగా నుపయోగపడినవి. పైనుదహరించిన వానిలో యెలుకలకు యిష్టమైన పదార్థము ప్రతిదినము పెట్టి యుపయోగించుచు వుండవలెను. ఆయా కాలములలో దొరకు పదార్థముల నుపయోగించుట వలన యెలుకలు వచ్చును. జొన్న, వెన్న చేపలు పదార్థములు ఎలుకల నాకర్షించుటవలని అనుభవముచే తేటతెల్లమగుచున్నది.

ఎల్లిపాలు (విషపు గోళీలు)

ఒక చటాకుచేసి యుంకాస్త్రపు ఆరు (6) చటాకులు సమానపు ధాన్యపు పిండిని కలిపి మరియు నీరుపోసి శుభ్రమయిన చేతులతో చిన్న చిన్న గోళీలుచేయుము. వీటిని ప్రతిదినము చేయుచుండవలయును. పైనొకటాను లో దాదాపు ౩౦౦ మాత్రలు తయారుకాగలవు.

సాయంకాలము నాలుగయిదు మాత్రలను తెల్లని పరిశుభ్రముయిన కాగితముపైన కుప్పలు కుప్పలుగా పెట్టి పొందుపరచవలెను. ఇంటి జంతువులకును అందరాని, యెలుకలకు మాత్రమే అందు ప్రదేశములు పెట్టియుంచవలయును. ఉదయమున మిగిలిన గోళీలను యెంచవలయును తక్కువయున్నచో తినిపోయినట్లు ఎలుకలకై వెతకవలయును ముఖ్యముగా ధాన్యపు గృహములు శోధించవలయును. ఒకవేళ బాలెవరైన పొరపాటున గోళీలను మ్రింగినచో వెంటనే వాంతి యగునట్లు చేసి, వైద్యుని సలహా తీసుకొనవలెను. లేనిచో ప్రమాదము సంభవించవచ్చును. సాధారణముగా ఈ గోళీలు మనుష్యులకు విషము కావు. గోళీలు చేయునప్పుడు చేతులు శుభ్రముగా కడుగుకొనవలెను.

3. ఎలుక పడగానే నాల్గయిదు కొంచెము మట్టి నూనె (కొరసిన్ ఆయిల్ నూనె, గాసులేటు) పోసి నొకటేసి డబ్బాలో చిమ్మటమూలమున పడవేసి ఎలుకమీదనున్నట్లు మరిచేయవలెను పోసి పైకప్పువేసి జాగ్రత్తగా ప్లేగు ఆఫీసరువద్దకు పంపుము ఇట్టి ఎలుకలను తీయుటలో చేతులు నేరుగా నుపయోగించకూడదు. ఎలుకను అధికారులవద్దకు పంపుట వీలులేనిచో ఎలుకపడిన స్థలమునందే మట్టినూనె పోసి నిప్పు యంటించి కాల్చివేయుడు తత్క్షణమే గృహము శుభ్రపరచుకొనుచున్న మరియు నేమి చేయవలెనో తగు ప్రయత్నములు చేయుడు.

4. ఎలుకపడిన ఇండ్లను సిక్రిమిసంహారక మందులతో ముఖ్యముగా నాకాశిక్ యాసిడ్ (పట్టినూనె మొదలగునవి) చేర్చినను ఫినాయిల్ నీళ్లతో నను యిల్లంతయు కడుగవలయును పంపుదాక్షరణ తీసికొనుగోడల పైభాగము కడుగుడు. ఎలుకపడిన గృహమునుండి ఎలుక యున్నంత సంశయముదీరువరకు కూడ యుద్యమైన గృహములు మందు నీటిచే శుభ్రపరచుచు బట్టలను గుడ్డలు ఆరవేయుస్థలము ఈ దిగువ సూచనలు గలిగియుండవలయును.

ఇదియొక ఇనుకదిబ్బగా నుండవలెను. వర్షముగాని, చాలు గాని లేకుండ నుండరాదు. బట్టలు వేయుటకుముందు యున్నముగా నుండవలెను మరియు భూమి చల్లబడకముందే గుడ్డలు వేయవలయును. ప్రతిబట్టయు గంట రెండు గంటల పిదప త్రిప్పి తీయవలయును. ఈ విధముగా పరుపులుకూడ ప్రతినిత్యము ఎండవేయవలయును.

కిరసనాయిల్ (మట్టినూనె)యొక్క పని చేయుపద్ధతి

ఒక ఉప్పుటిన్ డబ్బాలో (5, అయిదు పౌన్ల) సబ్బులు చిన్న చిన్న ముక్కలుగా కోసవేయుము. అందులోకి గ్యాలన్ నకగా, ఉడుకుచుండగా నుంచుచున్న దశలో నీరు పోయుము. సబ్బంత కరగువరకు ఉడికించుము. దాని నట్టే ఉష్ణముగానుంచి యందు కొంచెము కొంచెము కిరోసన్ ఆయిలును పోసి నురుగు వచ్చునట్లు కలుపుచుండవలె ఇట్లు నాలుగు గ్యాలనుల పాకము అగువరకు కిరోసినుమూనె పోయవలయును. [illegible] లో తయారుకాగలదు. ఈ పాకము ఉపయోగించునప్పుడు ఒక భాగము పాకము తొమ్మిదిభాగముల నీరుకలిపి గృహములందు వాడవలయును.

5. ఎలుకపడగానే గృహమువదలి తగుసౌకర్యములకు మిత వస్తువులతో మైదానమున బసచేయుడు. ఇరుప్రక్కల గృహముల వారికిని సంగతి విన్నవించుడు. మైదానములో బసచేయక తమ గ్రామమువదలి మరియొక గ్రామమునకు వెళ్లరాదు. అట్లు చేసినచో ప్లేగులేని గ్రామమున ప్లేగు వచ్చుటకు కారణమైనవారగుదురు. అందుచే తామెక్కడికి వనమొల్ల పోరాదు (?).

Inoculation ప్లేగు టీకాలు

6. టీకాలు: ప్లేగు ప్రారంభము కాగానే వైద్యములో ప్రసిద్ధిచెందినట్టి హాఫ్‌కిన్‌గారు తయారుచేసినట్టి మందును భుజముమీద సూదిద్వారమున ఎక్కించుకొనవలయును. ఇదిచాలా లాభకరమైనది. టీకాలు తీసికొనినచో సాధారణముగా ప్లేగంటదు అథవా అంటినచో నూటికి ఒకరో యిద్దరో మరణించెదరు. కాని టీకాలు తీసుకొననివారిలో నూటికి ఏబదిమంది అనుభవించవలసి వచ్చుచున్నది. టీకాలవలన బలహీనులగుదురని కాని మరియేదైన జబ్బు వచ్చునని నమ్మి పిచ్చిలేనిది మరియు సరికాదు. ఈసందర్భమున ప్రభుత్వము వారు ప్రజాక్షేమముకొరకై కష్టపెట్టుచున్నారు. అట్లుచేయుటకు దొరతనమువారు పెద్దమొత్తము వెచ్చించుచు టీకాలు ప్రతిగ్రామమునకు ఉచితముగా వేయుచున్నారు. గోషాస్త్రీలకుకూడ ప్రత్యేకమైన యేర్పాట్లు చేసియున్నారు.

7 గ్రామమునందు ఎల్లప్పుడు శుభ్రముగా నుంచవలయును. ఎలాటి దుర్వాసన యుండరాదు. మురికి కాలువలు శుభ్రముగా నుంచవలెను. చెత్తగాని ధాన్యపు సంచులుగాని, సంపులు గాని పెట్టరాదు. ఎలుకలు ఎచటను చోటు లేకుండునట్లు చేయవలయును. Rat Proof House, ఎలుకలకు చొరరాని ఇండ్లు కట్టవలయును, భోజన పదార్థములు ఎలుకలకు అందకుండునట్లుంచుము.

8. టీకాలు వేయుటకొరకు, రోగస్థులకు మందుగాని దొరతనము వారి వైద్యశాలనుండి ఉచితముగా పుచ్చుకొనవచ్చును. ఇట్టి సమయములందు అనుభవముగల డాక్టర్లు కూడ తగు సహాయముము చేయుదురు. కనుక వానిచే లాభము పొందుము. జీగిరించు పిచ్చి వైద్యమును మానవలెను.

9. ధాన్యపు అంగళ్లు గ్రామమునకు వక వైపునుంచిన మంచిది. ఈ అంగళ్లయందు ఎలుకలు చొరకుండునట్లు కట్టించవలయును. సైనికుడు సామానుపోసే ప్రారంభముగను. నూనె మొదలగు ద్రవపదార్థములు గల డబ్బాలను గట్టిగా మూసి యుంచవలయును. వేసవికాలమున నెచ్చటను నీళ్లుండరాదు. ఇంటిలో మితిధాన్యము నుంచవలెను.

10. స్వయంరక్షణార్థమై ప్రజలు శుభ్రమైనస్థలమున మంచముపై పరుండవలయును.

11. బీదలగువారు విధివశమున నేలపై పరుండవలసి వచ్చిన డాక్టర్ మలన్నగారు నూతనముగా విమర్శించిన ప్రకారము కిరసనాయిలు పుష్పిపోగాకు తమచుట్టు పరచియుంచుకొనుడు. యిది గ్రామాదులకు సులభముగా చిక్కును వాడుకొనినచో మేలుకలుగవచ్చును.

12 ప్లేగుకాలమందు గుడ్డలు దట్టముగా వేసికొనుము. రాత్రులు వెలుపల తరచుగా వెళ్లరాదు. ఎప్పటికిని వట్టికాళ్లతో తిరుగక మేజోళ్లు (పైతాబలు) వేసుకొనినచో నలిసిలు కరువజాలవు. అందుచే వ్యాధి రానేరదు. కాళ్లకు, చేతులకు యూకలిప్టస్ నూనెగాని, పిసెలు రాచుకొనిన మంచిది.

13. గృహము వదలిన పిదప నావీధియందు ప్లేగులేదని దొరతనమువారు ప్రకటించువరకు తిరిగి రాకూడదు. ప్రవేశించునప్పుడుకూడ నిల్లంతయు ముందు నీరుచే శుభ్రపరచి సున్నము వేయవలయును.

ఇట్టి ఘోరవ్యాధికి డబ్బు చాలకావలయును. దొరతనము వారు ప్రతిసాలును తగు సహాయముననుభవమున చిక్కుట కష్టము కనుక ధనికులు కొన్ని సంఘములు స్థాపించి చేతనైనంత వరకు బీదలకు, సహాయార్థ్యముచే సహాయమొనర్పవలయును. మరియొకటి, ప్రతిపట్నముల మూలమునను [illegible] సహాయమును దేశోపకారార్థము [illegible] విరాళములు [illegible] నియమించినచో మేలుకలుగును.

ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా లిమిటెడ్

అప్పులు

విరయింపబడిన మూలధనము	రూ. ౩,౨౬,౦౦,౦౦౦
వసూలైన మూలధనము	౧,౬౮,౦౦,౦౦౦
రిజర్వు మరియు కంటింజెన్సీ ఫండు	౭౦,౦౯,౦౦౦
డిపాజిట్లు, బ్యాంకులకు, ఏజెంట్లకు పోవలసిన బాకీలు చెల్లించవలసిన బిల్లులు మొదలైనవి	౧౮,౮౦,౩౯,౦౦౦
బ్రాంచి అడ్జెస్టుమెంట్లతో సహా వివిధ బాపతులు	౧,౮౮,౨౫,౦౦౦
	౨౩,౦౯,౬౪,౦౦౦

ఆస్తి

క్యాషు క్రెడిట్లు, మరియు గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీల పైనను యితరములగు అథరైజ్డ్ సెక్యూరిటీల పైనను ఓవరు డ్రాఫ్టులు	౩,౩౭,౧౩,౦౦౦
గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలపైనను యితరములగు అథరైజ్డ్ సెక్యూరిటీలపైనను అప్పులు	౨,౯౩,౫౫,౦౦౦
డిస్కౌంటుచేసిన బిల్లులు	౪౮,౧౯,౦౦౦
భూములు, బిల్డింగులు	౧,౧౭,౦౫,౦౦౦
బ్రాంచి అడ్జెస్టుమెంట్లు సహా వివిధ బాపతులు	౧,౬౧,౬౦,౦౦౦
దగ్గరనున్నట్టి బ్యాంకులలో నున్నట్టియు నగదు, యుద్ధపుబాండ్లయందును గవర్నమెంటు పేపరు యందును ట్రెజరీబిల్లులయందును వాటిల యందునను పెట్టుబడిపెట్టబడిన ధనము	౧౦,౫౫,౧౨,౦౦౦
	౨౩,౦౯,౬౪,౦౦౦

ఏ. యస్. బాళ్వేకర్, చీఫ్ అకౌంటెంటు

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా

ఐ. అండు జి. అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ మదరాసు

ప్రస్తుతపు అవసరములను గురించి వాణిజ్య సంఘముల అధ్యక్షులగు మ. రా. రా. శ్రీ కె. బి. మాధవ ఎం. ఎ. ఏ. ఐ. ఎ. గారొసంగిన అభిప్రాయము.

" బాహాళ్యముగ కార్మిక సముదాయములును మధ్య తరగతి జనులకును ఇన్‌షూరెన్సుఅభిను సహాయము గలుగచేయుటకై ఇండియను జనులకు నూతనవ్యాపారము ఇన్‌ష్యూరెన్సును గురించి యిమదరణ... యిదలు... సంబంధించియు బోధపరచవలసిన తరుణముఆసన్నమైయున్నది. ... స్వల్పవ్యయ పద్ధతులతో ... ఇండస్ట్రియల్ ఇన్‌షూరెన్సుమును ప్రచారమునకు తేవలసిన అవసరమున్నది "

స్టార్ పాలసియే యీ అవసరములను పూర్తి చేయుచున్నది

ప్రస్తుతము ... పనిచేయు చోకదారు ఇన్‌షూరెన్సు కంపెనిలు అనేకములు ... బహుళ ప్రజలను మోసముచేయుచున్నవి. గణితశాస్త్రవేత్తల (ఆక్చ్యురి) యొక్క సహాయము లేని ... కంపెనిల బారినుండి తప్పించుకొని ... ప్రజలకు అవసరమై యున్నది.

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు 1,00,000, సంవత్సర ఆదాయము 1,50,000

ఏజన్సీ షరతులు మిగుల లాభదాయకములు

వివరములకు　చీఫ్ సెక్రటరి హనుమకొండ　... వ్రాయుడు

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్

హైదరాబాదు దక్కన్

వడ్డీల వివరము

... సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎకౌంటు	4½%
... సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎకౌంటు	4%
హాలి ... కల్దారు కరెంటు ఎకౌంట్లు (జనవరి నుండి జూన్ వరకు)	2½%
కల్దారు కరెంటు ఎకౌంట్లు (జూలై నుండి డిసెంబరువరకు)	2%

ఎకౌంట్లు ఒక్కరి పేరనే హాలీలోను కల్దార్‌లోను తెరువ వచ్చును.

ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్లు తీసికొన బడును.

ఇతర వివరములు బ్యాంకునందు తెలుసుకొన వచ్చును

బ్యాంకు ఉదయము ౯ గంటలనుండి తెరచి యుండును.

... ఎ. వి. 　　ఎస్. ఎమ్. ఎన్. విజయాం

కొత్త　　ఖుబాలియతులు　　ప్రామసరీనోట్లు

అనుకూలమగు షరతులు

క్రొత్త పద్ధతులు, మొదలగు నిబంధనలచే తయారు చేసియున్నాము. ప్రతులు మిగులుటలేదు. ఆలస్యముచేసిన దొరకనేరవు. ధరలు తగ్గించియున్నాము. ౧౦౦ కి రు ౨ లు మాత్రమే.

గోలకొండ పత్రికాలయము,
హైదరాబాదు.

శ్రీ కృష్ణాభవను హోటలు

ఆబిడ్ బిల్డింగు హైదరాబాదు

ఇచ్చట మంచి భోజనము సకాలమునకు లభించును. ఇష్టమైన ఫలాహారములు దొరుకును. ప్రయాణీకులకు సౌకర్యములు గలవు. స్పెషల్ సామానులు మొదలైనవి ... లభించును.

కే. యస్. కృష్ణారావు　ప్రొప్రయిటర్

Sree Krishna Bhavan Hotel.

భగత్ లాల్ నారాయణ్‌జీ అత్తరు వ్యాపారము

మజ్లీ కమాన్ హైదరాబాదు

మావద్ద అన్నివిధములైన స్వదేశీ విదేశీ అత్తరులు తైలము అగరుబత్తీలు కుంకుమపువ్వు సాయిసబ్బులు ... మొదలగునవి అమ్మబడును

గోలకొండ బుక్ డిపో

గ్రంథము	వెల
౧. ... చంద్రిక	...
౨. ...	...
౩. ... రాజుల సంస్థానాలు	...
౪. గద్యానవ్యాకరణము	...
౫. కృష్ణాలహరి	...
౬. ...	...

... పుస్తకములకు ... తెప్పించుకొనుము.

మేనేజర్ గోలకొండ బుక్ డిపో

... బజారు హైదరాబాదు దక్కన్

... సంతానము, నరములు ... అస్వస్థత ...

... ప్రపంచ ప్రసిద్ధి ...

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలు

అమృతాంజనము నందు

౫౦ ఏండ్లనుండి ప్రసిద్ధి నున్నది.

32 మాత్రలు గల 1 డ... 1 రూ

4 రూపాయలు ... ౬ డబ్బులు

ఉచితము!　　ఉచితము!

కామ శాస్త్రము

ఆరోగ్యమునకు, ఐశ్వర్యమునకు

అభివృద్ధికి చక్కని దారిచూపునది

ఉచితముగా ... పంపబడును

... కావలసినవారు ... వ్రాయుడు —

ఆతంక నిగ్రహ ఫార్మసీ

RFG No [illegible]

RegNo.M.2185

STAMP

[illegible] lished by G. [illegible] Reddy at the Golconda [illegible] Press, Hyderabad and Edited by K. Balakrishna Reddy